

TÍÐARGREIN

Tórbjørn Jacobsen

Jóannes Eidesgaard

Hans Pauli Strøm

Hergeir Nielsen

Jógván Sundstein

Edmund Joensen

Tórbjørn Jacobsen
fyrrverandi løgtings- og
landsstýrismaður fyri Tjóðveldi

ES, - Edmund & Sjúrður

Nú Ingi Samuelsen hevur sett hol á tíðindasendingarnar hendan fagra hósmorgum undir heiðum himli, leskaði hann tjóðina við nýggjheitini um, at ES-fjeppararnir báðir á Danatingi og rithøvundaduo´in Reistrup & á Rógvu skulu spjalla saman í Landstingssalinum, um vaksandi útrásina av føroyskari heilamegi. Í regi hjá Føroyanevndini, sum Poul Nyrup Rasmussen fekk skipaða fyri at gøllhalda føroy-ingum í Ríkinum danska, og sum seinri bleiv brúkt sum politiskt parkeringspláss til undirmálarar í systeminum, eitt nú hina meinaleysu Piu Larsen úr Vinstraflokkinum. Nú er ES´ duoin, Edmund & Sjúrður, settir og tjóðraðir á hesar básarnar, sum ikki kunnu brúkast til annað enn propagandasnaring til teirra, sum av góðum grundum ikki kunnu víta betri um, hvat fyriferst á bonaðu fjalunum á Christiansborg.

Har hendir í grundini lítið og onki, og als onki, um teir valdu onga politiska ætlan hava fyri landið teir umboða. Hinvegin verða sekretariatini undirdíkt í donskum pengum, og teir skulu sjálvandi brúkast til eitthvørt. Tað ræður um at uppfinna ein gerandisdag. Hjá Edmundi man dastið fara í spunasmiðin, sum áhaldandi heldur honum í politisku vatn-skorpuni og Sjúrður hevur plantað eitt herlið av disciplum í sínar kringumstøður, og hesi hava nú skrivað partapolitiska frístilin: Ja til Evropa.

Nýbrotið í hesum er, at Javnaðarflokkurin nú ætlar at lima Føroyar inn í ES-samveldið sum danskt hjáland. Niðurstøðan kann ikki vera onnur, hóast oddvitar floksins, Sjúrður og Aksel, hava roynt at riðið á tveimum hestum, til tess fyri fólksins ásjón at klúgva flokkinn í tvinnar lutir, har annar parturin er fyri og hin ímóti hesum sama limaskapi. Tað var Javnaðarflokkurin sum stillaði upp og fekk mann valdan á Danating í 2011, og hesin mælir nú til føroyskan limaskap í ES-samveldinum, og harvið er tað. Í grundini er hetta størsta hendingin í føroyskari politiskari søgu í fleiri ár, tí kennist tað løggið, so lítið málið verður viðgjørt í almenna rúminum.

Føroyingar søgdu ikki eitt rungandi nei til EEC-limaskap, sum danskt hjáland, í 1972-73. Tað fingur teir ongantið høvi til. Teir blivu ikki spurdir. Politiska støðan var nú ikki so eintýðug fyrst í sjevtíðunum, sum hon seinri gjørdist. Ræðslan fyri stjórnarrættarlígu støðuni og fiskivinnupolitikkinum lógu ímillum, og tað er mest av øllum Fólkafeingið móti EEC og Tjóðveldisflokkinum fyri at takka. Trýstið av gøtuni, frá fólkinum, gøtuparlamentinum, var avgerandi í løtuni, tá ið tingmenn tóku avgerðina um, at Føroyar skuldu haldast utanfyri hendan kontinentala klubban av statum, sum annars stóð í vøkstri.

Nógv er hent hesi 40 árin síðani. Tað sum seinri gjørdist eitt samveldi í Europu, hevur nú sokið dastið av nationalstatunum á meginlandinum í seg, og ymiskt er hvussu tað hevur vagnast á ymsu mótunum. Eitt nú hava fleiri av statunum ligið í tungum sjógvi búskaparlíga í drúgva tíð longu, og teir ana at kalla bara av kunstigum andadrátti, frá meginmotorinum, Týsklandi. Tað búgva 500 milliónir fólk í hesum samveldinum og hesi umboða 20% av heimsins tjóðarinntøku, men hóast vørur, tænaður, fólk og kapitalur hava havt frítt at fara um gomlu landamørkini, so er mistrivnaðurin vaksandi í fleiri av hesum londunum, og búskaparlígi skjølurin so ringur, at útlitini eru

ræðandi eitt nú í Spania, Portugal, Grikkalandi og Kýpros.

Sjálvandi skulu Føroyar vera ein partur av heiminum. Sjúrður væntar, at vit gerast tað í størri mun, um vit lima okkum inn í ES sum danskt hjáland. Psygologiskt fer Danmark at fylla minni í optikkini hjá okkum eftir hetta, meinar hann, men føroysk uttanríkismál eru undir donskum ræði, og tað sindrið, sum hevur verið á føroyskum hondum, man nú vera ein viðfáningur, tá ið vit síggja fakligu meginkompetansuna flýggja úr Tingnesi yvir í privata geiran, - tá kann tað ikki vera serliga hugaligt at virka í uttanríkistænastuni í einum landi, sum ongan uttanríkispolitikk hevur.

Trupulleikin hjá Javnaðarflokkinum er og hevur verið, at hann er mesti sambandsflokkur í landinum. Aksel forsømir ikki ein møguleika í almenna rúminum fyri at staðfesta hesa støðu, og Sjúrður hevur á Danatingi gjørt greitt, at Føroyar verða ein partur av danska Ríkisfelagsskapinum í allar ævir, hvussu so víkir og vendir í ókomnum døgum. Teir vilja ikki út úr hamstrarakringekjuni – lokaðu karusellini – heimastýrinum. Hvørja ferð teir stíga eitt fet kvinkar karusellin, men støðan broytist ikki. Botnplasingin er okkara. Nú royna teir so eitt flikk-flakk inni í kringekjuni, við at avreiða føroysk áhugamál

umvegis Danmark, koloniveldið, inn í ES-samveldið, men hetta fær ikki afturljóð í einum landi, sum frammanundan hevur demokratiskt undirskot, og fær tað í uppaftur størri mun í nýggja lutfallinum 1:10.000.

Hesin danskt figgjaði frístilurin hjá Sjúrði kennist eisini eitt sindur malplaseradur í hesum tíðum, tá júst støðan á fiskivinnupolitiska økinum er truplari enn nakrantíð, tí rætt hava teir sum halda, at okkara partur í strandalandasáttmálunum hevur verið í lakara lagi, hóast hugsanin kunnu vera ymiskar um, hvussu hetta skal loysast. Vóru vit partur av felags fiskivinnupolitikkinum hjá ES-samveldinum í hesum døgum, var búskaparlígi standurin í landinum líka ringur sum í kreppuárunum, nú botnfiskastovnarir ikki hava verið í verri standi í okkara tíð.

Fólkatingsmaðurin hevur hesar dagarnar, meira enn hálvhjartaður tykist tað nú kortini, roynt sum frægest at verja síni sjónarmið um, at Føroyar fult og heilt skulu geva seg upp í hendurnar á ES-syteminum ígjøgnum donsku bakdyrnar. Hóast treytaleysu miðlar hansara altíð standa tøkir til eitthvørt endamál, Miðlahúsið og Portalurin/FøroyaTele, so dovnaði hendan debattin líka skjótt sum allar hinar, sum hava tikið seg upp í kjalarslóðini á øllum álitunum,

sum skrivað eru um Føroyar og hendan kontinentala klubban av nationalstatum.

Havi ikki havt stundir at lurta eftir øllum kjakinum, sum hevur verið um partapolitiska frístilin hjá Javnaðarflokkinum og Sjúrði, men í kjakinum í Degi & Viku um málið, tókti mær hjartaliga synd í nýslokta javnaðarmanninum, fólkatingsmanninum, nú hann sat yvirfyri sínum fyrrverandi meistara og harra, Høgna Hoydal, og sá út sum ein nevaleikari, ið hevði fingið tann seinasta upperkuttin, og eyguni snúaðu ráðaleys runt í høvðinum á honum. Hvussu skuldi fyrrverandi politiski advokaturin hjá Høgna nú eisini sannføra sín áður so høgt estimeraða harra um rættleikan av tí øvuta, sum áður hevur verið kredda hansara. Hetta gjørdist næstan líka komiskt sum sceansan í Læraraskúlahøllini í júlavíkuni í 2004, tá ið Sjúrður hevði Strelnikov leiklutin á avrættingarpelotongini, tá ein løgtingsmaður hjá Tjóðveldisflokkinum skuldi eksklusderast. Tað eydnaðist heldur ikki. Og í hesum førinum fer tað heldur ikki at eydnast, sjálvt ikki við hjálpin frá politiska tvíburðinum í Miðlahúsinum – socialdemokratiska redaktørinum – hinum føroyska parallellinum hjá Canis Fæcalis í javnaðarhøpi (les Brahmadelarnir blaðsíða 138, 139 og 140).

Sjálvandi skulu Føroyar vera ein partur av heiminum, men hetta málið hjá Javnaðarflokkinum fær ikki verið meira øvut, tí teir megna ikki at taka ta einastu støðuna, sum kann gera okkum til ein javnbjóðis part í altjóða samfelagnum, tað er at loysa Føroyar statsrættarlíga frá Danmark, at skipa nationalstatin og síðani at fara undir at reka okkara egna uttanríkispolitikk. Tástaðni ber til at tosa um hvørjar alliansur vit skulu gera í heims-samfelagnum. Henda leið treytar kortini, at Javnaðarflokkurin flytir seg úr heimføðisalliansuni við Danmark og gerst ein partur av leið Tjóðveldisflokksins, einasta gongda leiðin, bara blokkur og aðrar imperialistiskar blokkingar verða fingnar av vegnum.